

KÓDEX PRE VÝSKUMNÚ INTEGRITU A ETIKU NA TRNAVSKEJ UNIVERZITE V TRNAVE

Preambula

Trnavská univerzita v Trnave („Univerzita“) rešpektuje a dbá o dodržiavanie všeobecne záväzných právnych predpisov aj o dodržiavanie etických pravidiel, ktoré sa týkajú jej poslania a akejkoľvek jej činnosti, a ktoré vychádzajú z medzinárodných zmlúv, všeobecne záväzných právnych predpisov, medzinárodných a európskych štandardov, najmä pravidiel Európskeho kódexu etiky a integrity výskumu, štandardov SAAVŠ ako aj z vnútorných predpisov Univerzity, najmä z Etického kódexu Univerzity.

Základné etické zásady člena obce Univerzity, ktoré sa týkajú osobitne činnosti vo vedeckej, výskumnej alebo umeleckej činnosti zakotvuje Článok 3 Etického kódexu Univerzity.

Univerzita ako verejná vysoká škola, uvedomujúc si svoje poslanie, dôležitosť a závažnosť etických pravidiel v oblasti tvorivej činnosti (ktorou sa rozumie vedecká, umelecká činnosť, projektová a publikačná činnosť; spoločne aj „výskumná prax“) ako aj v oblasti vzdelávania, sa zaväzuje postupovať v súlade s Kódexom výskumnej integrity a etiky na Slovensku schváleným Vládou Slovenskej republiky (aj ako „Národný kódex“).

Článok 1

Kódex výskumnej integrity a etiky na Slovensku

- 1) Poslaním Národného kódexu podľa jeho preambuly je prispievať k všeobecnému a integrálnemu dodržiavaniu náročných etických požiadaviek, ako aj k predchádzaniu neetického a nečestného konania a správania v oblasti vedy, výskumu a vývoja, a tým prispieť k zvyšovaniu ich kvality a dôveryhodnosti v domácom i v medzinárodnom kontexte. Národný kódex nadväzuje na právne predpisy Slovenskej republiky, právne záväzné akty Európskej únie a medzinárodné zmluvy a dohody a bol vypracovaný v súlade s Európskym kódexom správania a integrity vo výskume.
- 2) Národný kódex v oblasti vedy, výskumu, vývoja, ako aj akademickej činnosti uplatňuje a rozvíja všeobecne prijímané etické hodnoty, princípy a normy. Integrálnou súčasťou tohto kódexu sú aj zásady akademickej integrity a etiky, pretože štúdium a vzdelávanie predstavujú neoddeliteľnú zložku ekosystému vedy a výskumu.

Článok 2

Etické hodnoty, princípy a normy výskumnej integrity

- 1) Podľa článku 3 Národného kódexu je súčasťou práce v oblasti vedy, výskumu, vývoja a rozličných akademických činností okrem neoddeliteľných technických, technologických, didaktických a iných metodologických charakteristík a požiadaviek aj požiadavka morálneho charakteru, ktorá je daná významom a prínosom odborných a expertných činností pre celú spoločnosť a je náplňou etického rozlišovania a usmerňovania z pohľadu etických hodnôt, princíпов a noriem všeobecne rešpektovaných v demokratickej spoločnosti. Národný kódex tieto etické hodnoty, princípy a normy výskumnej integrity podrobnejšie upravuje v článku 3.
- 2) Podľa Európskeho kódexu etiky a integrity výskumu sa kladie osobitný dôraz na oblasť správnej výskumnej praxe, ktorá sa opiera o základné zásady integrity výskumu, ktorými sú:
 - spoľahlivosť pri zabezpečovaní kvality výskumu, ktorá sa odráža v návrhu jeho koncepcie, metodológii, analýzach a vo využívaní zdrojov,
 - česťnosť pri vývoji, vykonávaní, posudzovaní, podávaní správ a komunikácii výskumu transparentným, poctivým, úplným a nestranným spôsobom,
 - rešpektovanie kolegov, účastníkov výskumu, spoločnosti, ekosystémov, kultúrneho dedičstva a životného prostredia,
 - zodpovednosť za výskum od prvotnej myšlienky až po jeho publikovanie, za jeho riadenie a organizáciu, odbornú prípravu, dohľad a odborné vedenie a za širšie dôsledky výskumu.

Článok 3

Pristúpenie ku Kódexu výskumnej integrity a etiky na Slovensku

- 1) Univerzita pri rešpektovaní princíпов slobody, demokracie, humanizmu, rovnosti príležitostí, rodovej rovnosti, rešpektovaní ľudskej dôstojnosti vytvára prostredie správnej výskumnej praxe pre všetkých zamestnancov a študentov Univerzity.
- 2) Národný kódex sa vzťahuje v zmysle článku 2.2 aj na sektor verejných vysokých škôl, ktoré sú ním viazané.
- 3) Univerzita preto prijíma tento Kódex pre výskumnú integritu a etiku na Trnavskej univerzite v Trnave („Kódex“), ktorého záväznou prílohou je Národný kódex, ku ktorému týmto Univerzita pristupuje a zaväzuje sa ho dodržiavať.
- 4) Predmetom úpravy Kódexu sú ďalej tie oblasti, ktoré súvisia s výskumnou a akademickou integritou Univerzity, vychádzajú z Národného kódexu a zohľadňujú prax a osobitosti Univerzity.

Článok 4

Vecná pôsobnosť Kódexu výskumnej integrity a etiky na Slovensku

- 1) Národný kódex sa v zmysle článku 2 vzťahuje na odborné činnosti, ako aj na konanie a správanie fyzických osôb a právnických osôb, ktoré pôsobia vo vede, výskume, vývoji alebo ktoré vykonávajú akademickú činnosť, pričom tieto činnosti následne konkretizuje.
- 2) Podľa článku 2.1 Národného kódexu odbornými činnosťami v oblasti vedy, výskumu, vývoja a akademickej práce sú:
 - a) odborné činnosti a procesy uskutočňované počas celého životného cyklu vedeckého výskumu a vývoja, počnúc ich plánovaním a tvorbou výskumného alebo vývojového projektu, jeho odborným hodnotením a schvaľovaním, realizáciou samotného výskumu alebo vývoja a postupom a metód riešenia projektu, hodnotenia, publikovania získaných výsledkov a výstupov, ako aj ich uplatnenia v praxi,
 - b) odborné činnosti a procesy týkajúce sa štúdia, vzdelávania, výchovy odborných, vedeckých, výskumných a vývojových pracovníkov, tvorby, zhromažďovania, kritického hodnotenia a publikovania vedeckých a odborných poznatkov a skúseností, ako aj konania a správania všetkých fyzických osôb alebo právnických osôb pôsobiacich v týchto oblastiach,
 - c) odborné činnosti a procesy spojené so získavaním a udeľovaním vedeckých alebo akademických kvalifikácií a hodností.

Článok 5

Osobná pôsobnosť Kódexu výskumnej integrity a etiky na Slovensku

- 1) S prihliadnutím na komplexnosť činností a vzťahov, ktoré vytvárajú verejné vysoké školy, sa Národný kódex podľa článku 2.3 vzťahuje na všetky osoby pôsobiace v oblasti tvorivej a pedagogickej činnosti na vysokej škole, ktorými sú:
 - a) odborní a výskumní pracovníci v oblasti vedeckej, výskumnej alebo vývojovej práce (vrátane vedúcich projektových tímov, zodpovedných/hlavných riešiteľov, riešiteľov a spoluriešiteľov, odborných pracovníkov, pracovníkov technickej, materiálnej alebo výpočtovej a informačnej podpory, riaditeľov, pracovníkov manažmentu) - „výskumní pracovníci“,
 - b) vysokoškolskí učitelia bez ohľadu na rozsah ich úväzku (vrátane vedúcich pedagogických pracovníkov, vedúcich predstaviteľov, pracovníkov manažmentu a poradných orgánov vedení fakúlt a vysokých škôl a ďalší zamestnanci vysokých škôl) - ďalej len „vysokoškolskí učitelia“,
 - c) študenti všetkých stupňov vysokoškolského štúdia (vrátane študentov rezortného špecializačného alebo certifikačného štúdia),
 - d) pracovníci inštitúcií a organizácií finančne podporujúcich vedu, výskum a vývoj z verejných zdrojov (vrátane pracovníkov ich vedenia a manažmentu),
 - e) vedeckí, odborní pracovníci a vysokoškolskí učitelia zúčastňujúci sa na procesoch hodnotenia a oponovania (angl. peer review), schvaľovania/povoľovania, vykonávania dohľadu nad činnosťami vedy, výskumu a vývoja.

Článok 6

Závaznosť Kódexu výskumnej integrity a etiky na Slovensku pre členov obce Univerzity

- 1) Zamestnanci a študenti Univerzity („členovia obce Univerzity“) sú osoby podľa článku 4 tohto Kódexu, ktoré sú pri svojej tvorivej alebo vzdelávacej činnosti povinné postupovať aj v súlade s Národným kódexom.
- 2) Pravidlá vyplývajúce z Národného kódexu sa vzťahujú na zamestnanca Univerzity s prihladenutím na jeho pracovné zaradenie a na študenta s prihladenutím na jeho tvorivú činnosť.
- 3) Každý člen obce Univerzity je povinný oboznámiť sa s týmto Kódexom, pravidlami Národného kódexu a postupovať v súlade s nimi.

Článok 7

Porušenia výskumnej integrity a etiky

- 1) Podľa článku 4 Národného kódexu porušenie jeho ustanovení v dôsledku neetického konania alebo správania fyzických osôb alebo právnických osôb znamená narušenie výskumnej alebo akademickej integrity, ktoré môže byť rozličného rozsahu a závažnosti, ale vždy poškodzuje dôveryhodnosť vedy, výskumu, vývoja a akademických činností, ich náležitú kvalitu a reputáciu nielen vo vedeckej, ale aj v širokej verejnosti.
- 2) V prípade porušenia pravidiel Národného kódexu, ktorý tvorí súčasť tohto Kódexu, sa postupuje rovnako, ako pri porušení ostatných vnútorných predpisov Univerzity.
- 3) Porušenie pravidiel Národného kódexu môže viesť ku konaniu pred Etickou komisiou univerzity alebo etickou komisiou fakulty Univerzity. Vzhľadom k povahe porušenia pravidiel môže byť iniciované aj disciplinárne konanie vo vzťahu k študentovi Univerzity alebo konanie s pracovnoprávnymi následkami vo vzťahu k zamestnancovi Univerzity.
- 4) Národný kódex v článku 4 zakotvuje demonštratívny zoznam porušení správnej výskumnej praxe.

Článok 8

Etická komisia

- 1) V zmysle článku 5 Národného kódexu prípady porušenia tohto Národného kódexu, prípady porušenia výskumnej integrity a etiky, prípady závažného porušenia výskumnej integrity a etiky, ako aj prípady pochybných vedeckých praktík preveruje etická komisia.
- 2) Pôsobnosť a činnosť etických komisií Univerzity upravuje najmä Štatút Trnavskej univerzity v Trnave, Etický kódex univerzity a Rokovací poriadok Etickej komisie Univerzity.
- 3) Podľa čl. 12 Štatútu Univerzity je Etická komisia univerzity ďalším orgánom univerzity a prerokúva podnety a posudzuje projekty výskumov, ktoré sa týkajú študentov, ktorí nie sú zapísaní na študijnom programe uskutočňovanom na fakultách univerzity a zamestnancov univerzity, nepôsobiacich na fakultách. Postavenie, pôsobnosť a pravidlá činnosti Etickej komisie Univerzity upravuje Etický kódex univerzity a rokovací poriadok Etickej komisie univerzity.

- 4) Podľa čl. 35 Štatútu Univerzity pôsobia na fakultách Univerzity etické komisie fakúlt ako poradné orgány fakúlt a prerokúvajú podnety a posudzujú projekty výskumov, ktoré sa týkajú študentov a zamestnancov fakulty. Postavenie, pôsobnosť a pravidlá činnosti etickej komisie fakulty upravuje vnútorný predpis fakulty, ak ho fakulta nevydala, postupuje sa primerane podľa Etického kódexu Univerzity a Rokovacieho poriadku Etickej komisie Univerzity.
- 5) S prihliadnutím na špecifiká odborov, v ktorých fakulty Univerzity vyvíjajú tvorivú a vzdelávaciu činnosť, si fakulty Univerzity môžu podľa čl. 38 ods. 3 písm. h) Štatútu Univerzity prijať aj vlastný etický kódex, v ktorom si môžu upraviť osobitosti svojej výskumnej praxe.
- 6) Prijatím Národného kódexu ako záväzného interného predpisu Univerzity Etická komisia Univerzity a etické komisie fakúlt Univerzity pri prekovávaní podnetov a vydávaní stanovísk k projektom výskumu postupujú procesne aj podľa pravidiel zakotvených v článku 5 Národného kódexu.

Článok 9

Záverečné ustanovenie

Kódex nadobudol platnosť dňom jeho prijatia dňa 21. augusta 2025 a účinnosť dňa 28. augusta 2025.

Príloha: Kódex výskumnej integrity a etiky na Slovensku

prof. ThLic. Miloš Lichner, D. Th.
rektor Trnavskej univerzity v Trnave

Kódex bol uverejnený na úradnej výveske Trnavskej univerzity v Trnave dňa 21. augusta 2025.